

22 JULI 1995

Henk Donkers

Te gast in ...
48 - 52 blz., geïll., Stichting
Informatie Verre Reizen (Postbus
1504, 6501 BM Nijmegen) 1995,
f 12.50

In 1988 begon de Stichting Toerisme & Derde Wereld in Nijmegen met het uitgeven van de serie *Te gast in*. De stichting stond destijds nogal kritisch tegenover de snelgroeiende stroom toeristen die uitgekeken was in Europa en de Derde Wereld als vakantiebestemming koos. De stichting besefte echter dat die stroom niet tegen te houden was en besloot daarom toeristen goed te informeren over het dagelijks leven en de heersende waarden en normen. Aspecten waar gewone reisgidsen weinig aandacht aan besteden. Respect bijbrengen en open staan voor andere culturen en samenlevingen staat voorop opdat de toerist ervan doordrongen raakt dat hij te gast is bij anderen en zich als zodanig te gedragen heeft.

De serie bestaat inmiddels uit twintig boekjes van 48 of 52 pagina's: Indonesië, Thailand, Vietnam, Maleisië/Singapore, China, India, Nepal, Sri Lanka, Turkije, Jemen, Joranië/Syrië, Israël, Egypte, Marokko, Kenya/Tanzania, Zimbabwe/Botswana, Brazilië, Ecuador, Mexico en Bolivia/Peru. De grootste afnemers zijn de kleine reisbureaus, die zich veelal bewust zijn van de mogelijk schadelijke effecten van het toerisme en deze proberen te beperken. Mensen die bij

Toeristen in Tanzania, 1985

Foto Vincent Mentzel

Beleefde gidsen

hen een reis boeken krijgen de boekjes vaak gratis. De grote touroperators vereenzelvigen de stichting nog steeds met de vroegere Derde Wereldbeweging en staan argwanender tegenover de uitgaven. Om dat wantrouwen weg te nemen heeft de stichting begin dit jaar haar naam veranderd in Stichting Informatie Verre Reizen. Ook is men bij de samenstelling van de gidsen veel minder gaan samenwerken met solidariteitsgroepen en landencomités. Volgens hoofdredacteur Kees van Teefelen "omdat zij toeristen nog

steeds niet serieus nemen". Men doet nu een beroep op journalisten met een degelijke kennis van het land, en op deskundigen en onbevungen reizigers die een aardig verhaal op papier kunnen zetten.

Elk boekje bestaat uit twee delen: een serie journalistieke artikelen over allerlei aspecten van het dagelijkse leven in het desbetreffende land plus een middenkatern met praktische informatie, toerisme-nieuws, een woordenlijst en een uitgebreide literatuurlijst. De boekjes zijn een aardige aan-

vulling op de traditionele reisgidsen en ook op de landendocumentatiereeks van het Koninklijk Instituut voor de Tropen.

De artikelen, waarvan de journalistieke kwaliteit nogal uiteenloopt, geven allerminst een volledig en afgerond beeld van een land. Dat kan ook niet in zo weinig pagina's. De boekjes zijn vooral bedoeld als eye-opener om de nieuwsgierigheid en opmerkzaamheid te prikkelen. Hoewel daar bij veel landen aanleiding toe is, staan er geen echt kritische artikelen in de boekjes. Misstanden worden niet verzwegen, maar er bestaat wel een neiging ze goedwillend vanuit het gezichtspunt van het gastland te bekijken. Zo worden in het boekje over Israël, dat dit voorjaar verscheen, de Golan Hoogten weergegeven als deel van Israël. Officieel zijn ze geannexeerd door Israël, maar het buitenland beschouwt ze als bezet gebied. Ook zijn de Palestijnen en Arabische Israëli's slechts op de achtergrond aanwezig. De artikelen waarin ze voorkomen hebben een positieve (onder)toon: joden proberen samen te werken met Arabieren, Palestijnse vrouwen zetten een handwerkcoöperatie op, een Nederlands-joodse journaliste brengt een bezoek aan een Palestijns vluchtelingenkamp op de Westoever. Geen onaardige, maar wel gekleurde verhalen. Journalistieke, niet moraliserende verhalen over het dagelijks leven van Palestijnen hadden voor meer evenwicht en kleur kunnen zorgen. Of wil de serie het vakantieplezier van de toerist die een land als Israël bezoekt, gewoon niet verstoren?